

Programma 1 Bestuur en veiligheid

Provincie Noord-Brabant

Inleiding

Werken aan een toekomstbestendig bestuur

In navolging van het door Provinciale Staten vastgestelde [Beleidskader Toekomstbestendig Bestuur](#) (8 maart 2024) is op 29 oktober 2024 de [Uitvoeringsagenda Toekomstbestendig Bestuur](#) vastgesteld. Daarmee ligt ons beleid voor de komende jaren vast om samen met de medeoverheden te werken aan een toekomstbestendig openbaar bestuur in Brabant. Inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen moeten kunnen vertrouwen op een slagvaardig, democratisch, rechtmatig en een veilig en weerbaar bestuur.

Slagvaardig, democratisch en rechtmatig bestuur

We werken aan sterk en integer openbaar bestuur, omdat dit noodzakelijk is voor het functioneren van onze democratische rechtsstaat. Opgaven worden steeds complexer en dat vraagt om een daadkrachtig bestuur dat in staat is om problemen op te lossen.

Onze inzet is erop gericht dat de Brabantse overheden efficiënt en effectief bijdragen aan de aanpak van maatschappelijke opgaven alsmede op versterking van het democratisch systeem. Daarnaast is het onze ambitie dat de Brabantse overheden hun wettelijke medebewindstaken structureel goed uitvoeren.

Gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen staan voor grote uitdagingen als het gaat om bijvoorbeeld het huisvesten van vergunninghouders en een gezonde financiële begroting.

Veilig en weerbaar bestuur

We dragen actief bij aan oplossingen ter vergroting van de bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid in de strijd tegen de ondermijnende criminaliteit. De aanpak van ondermijning is topprioriteit op alle niveaus, van lokaal tot landelijk. Voor een veilig Brabant en de strijd tegen ondermijning hebben we een structurele aanpak nodig voor de langere termijn, met weerbare overheden en maatschappelijke partners. Preventie is een belangrijk middel om te verhinderen dat ondermijnende criminaliteit een kans krijgt en dat personen, groepen of bedrijven erin verzeild raken. Ondermijning van de overheid en de samenleving vinden we onacceptabel. De problematiek wordt breed gevoeld. Samen met Brabantse overheden en inwoners vormen we daarom één front tegen de schadelijke maatschappelijke effecten van ondermijning.

Brede Welvaart en gezondheid

Wij besteden aandacht aan brede welvaart omdat wij verder willen kijken dan alleen economische groei. Brede welvaart gaat ook over welzijn, een schone leefomgeving, goed onderwijs, sociale verbondenheid en toekomstperspectief. Door deze brede kijk centraal te stellen in het beleid, dragen we bij aan een duurzame en veerkrachtige samenleving voor alle Brabanders: nu en in de toekomst.

Door brede welvaart te meten, te monitoren en als uitgangspunt te nemen in beleidskeuzes, kan de provincie beter inspelen op maatschappelijke uitdagingen zoals vergrijzing, klimaatverandering, digitalisering en kansenongelijkheid. Het doel is om de leefkwaliteit van inwoners te verbeteren en toekomstige generaties betere kansen te bieden dan de huidige.

Daarnaast werkt elk begrotingsprogramma mee aan het realiseren van drie extra gezonde levensjaren voor iedere Brabander tegen 2030. Ieder jaar wordt gerapporteerd over de vastgestelde gezondheidsindicator per begrotingsprogramma.

Zo krijgen zowel brede welvaart als gezondheid een plek in alle provinciale programma's en komt het integrale karakter van deze thema's duidelijk terug in de begroting.

De Brabantse overheden dragen efficiënt en effectief bij aan de aanpak van maatschappelijke vraagstukken (slagvaardig bestuur)

De maatschappelijke opgaven, waarvoor de decentrale overheden staan, hangen veelal met elkaar samen. Ze zijn complex en vragen tegelijkertijd om snel handelen. Dat vereist de nodige besluitvaardigheid en uitvoeringskracht van het bestuur. Door concrete afspraken te maken, proberen we onze gezamenlijke slagkracht te vergroten.

Indicatoren:

- In 2027 is het percentage inwoners dat tevreden is over de slagvaardigheid van de provincie toegenomen ten opzichte van 2023.

Wat gaan we daarvoor doen?

We organiseren bijeenkomsten vanuit de Brabantmakers voor volksvertegenwoordigers, bestuurders en ambtenaren.

We versterken de strategische samenwerking door minimaal vier bestuurlijke ontmoetingen te organiseren met bestuurders van de VBG, BrabantStad en MidStad. Daarnaast organiseren we sessies voor kennisdeling en ontmoeting rondom een specifiek (actueel) thema.

Indicator	2026	2027	2028	2029
Aantal bijeenkomsten vanuit de Brabantmakers	≥4	≥4	≥4	≥4

De regionale samenwerking met gemeenten en waterschappen is versterkt door middel van het organiseren van regionale ontwikkeldagen.

Ieder jaar organiseren we samen met de vier Brabantse regio's ten minste acht regionale ontwikkeldagen (ook wel omgevingsdagen of Regiodagen genoemd). Gedeputeerden nemen deel aan deze ontwikkeldagen.

Indicator	2026	2027	2028	2029
Aantal georganiseerde regionale omgevingsdagen	≥8	≥8	≥8	≥8

We versterken het democratisch systeem in Brabant door de samenleving eerder en beter bij ons werk te betrekken. We bieden actief ondersteuning aan initiatieven die bijdragen aan onze ambities en versterken bestaande democratische instrumenten

We leven in Brabant in een democratie: allemaal maken we onderdeel uit van ons democratisch systeem. De verbinding tussen burger en bestuur vormt een cruciaal onderdeel van dat systeem. Die verbinding is niet vanzelfsprekend en heeft aandacht en onderhoud nodig. Door te investeren in de verbinding tussen burger en bestuur, dragen we bij aan de bescherming van onze democratie.

Indicatoren:

- In 2027 is het percentage inwoners dat tevreden is over het functioneren van de provinciale democratie toegenomen ten opzichte van 2023.
- Het opkomstpercentage in Noord-Brabant bij verkiezingen (BBV-verplichte indicator).

Wat gaan we daarvoor doen?

We stellen een participatieverordening op

De besluitvorming over de participatieverordening zal naar verwachting rond de zomer van 2026 plaats kunnen vinden.

Indicator:

- Uiterlijk 31 juli 2026 wordt een participatieverordening vastgesteld.

We voeren minimaal een generatietoets per jaar uit

We starten een team jongerenparticipatie met de doorontwikkeling van de generatietoets. Dit doen we voortbouwend op de twee succesvolle pilots van vorig jaar. Daarbij wordt opnieuw samengewerkt met de adviesraad Young Professionals Brabant en de organisatie Buitenlijn. Deze derde pilot wordt uitvoerig geëvalueerd, wat input levert om de generatietoets als democratisch instrument breder te kunnen verankeren in de organisatie. Dit gebeurt in goede samenspraak met team Brede Welvaart.

Indicator	2026	2027	2028	2029
Aantal generatietoetsen uitgevoerd	≥1	≥1	≥1	≥1

We organiseren jaarlijks een jongerentop

De jongerentop is gericht op het ophalen van ideeën en inzichten van Brabantse jongeren en deze delen met Brabantse bestuurders, politici en ambtenaren. Het afgelopen jaar draaide het om keuzes op de twee thema's financiële gezondheid en arbeidsmarkt vanuit het perspectief van jonge en toekomstige generaties. 2026 is het jaar vóór de provinciale statenverkiezingen. Samen met de Young Professionals Brabant gaan we een Brabantse jongerenagenda ontwikkelen om de stem van Brabantse jongeren te vertegenwoordigen in de volgende formatieperiode in 2027.

Indicator	2026	2027	2028	2029
Aantal georganiseerde jongerentoppen	1	1	1	1

We faciliteren een jongerenadviesplatform

De jongerenregiegroep wordt gevormd door de leden van de Young Professionals Brabant, waar wij sinds 2025 een nauwe en intensieve samenwerking mee hebben. Maandelijks komt deze regiegroep bij elkaar. Zij spelen een inhoudelijke rol in de Brabantse aanpak jongerenparticipatie en zijn nauw betrokken bij de activiteiten die we als team jongerenparticipatie faciliteren. Deze samenwerking wordt de komende jaren voortgezet. Hiermee kent Brabant een jongerenadviesplatform.

Indicator	2026	2027	2028	2029
Aantal adviezen van jongeren	≥2	≥2	≥2	≥2

Het interbestuurlijk toezicht zoals de provincie Noord-Brabant dit uitvoert, draagt bij aan een bestendig en veilig Brabant met een sterk openbaar bestuur. Een bestuur waarop de mensen kunnen vertrouwen (rechtmatig bestuur)

Indicatoren:

- Er staat geen enkele gemeente onder preventief financieel toezicht (BBV-verplichte indicator).
- Geen enkele gemeente wordt als 'voldoet niet' beoordeeld op het toezichtgebied Huisvesting vergunninghouders.
- Geen enkele lokale overheid wordt als 'voldoet niet' beoordeeld op het toezichtgebied Informatie- en archiefbeheer.
- Geen enkele lokale overheid wordt als 'voldoet niet' beoordeeld op het toezichtgebied Omgevingsrecht.

Wat gaan we daarvoor doen?

We voeren jaarlijks systematisch toezicht uit op de Brabantse gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen.

Het systematisch toezicht is een jaarlijks terugkerende vorm van toezicht, waarbij de toezichthouder zich baseert op beschikbare informatie of op basis van informatie die de toezichtontvanger aanbiedt. In de beoordeling is opgenomen of de toezichtontvanger haar wettelijke medebewindstaak op een adequate manier uitvoert. De uitkomsten van het systematische toezicht worden aan de toezichtontvanger per brief medegedeeld. De bevindingen per toezichtgebied zijn te vinden op een interactief digitaal dashboard.

Indicator:

- Alle Brabantse gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen ontvangen jaarlijks een beoordeling.

We organiseren jaarlijks themaonderzoeken en kennisbijeenkomsten vanuit het interbestuurlijk toezicht waarin best practices van gemeenten centraal staan.

In aanvulling op het systematisch toezicht doet de provincie Noord-Brabant regelmatig ook diepgaander onderzoek naar specifieke (risico) thema's. Doel van dit soort verdiepende onderzoeken is samen met toezicht ontvangers te zoeken naar verbeterpunten en 'best practices'.

Vanuit de ambitie om toezicht in balans te houden wordt op de aspect interactie en dialoog regelmatig bijeenkomsten georganiseerd over specifieke thema's. Soms Brabant breed vanuit een inhoudelijke hoek, soms om de samenwerking met en tussen de regio's te versterken. Doel van de kennisbijeenkomst is om het lerend effect van en met elkaar te stimuleren.

Indicatoren	2026	2027	2028	2029
Aantal themaonderzoeken	≥1	≥1	≥1	≥1
Aantal kennisbijeenkomsten	≥3	≥3	≥3	≥3

We dragen actief bij aan oplossingen ter vergroting van de bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid in de strijd tegen de ondermijnende criminaliteit (veilig en weerbaar bestuur).

Doel is een weerbaar Brabant, waarin zo veel mogelijk mensen zich veilig voelen. Samen met Brabantse overheden en inwoners vormen we één front tegen de schadelijke maatschappelijke effecten van ondermijning.

Indicator:

- In 2027 is het percentage inwoners dat vertrouwen heeft in de manier waarop de provincie wordt bestuurd toegenomen ten opzichte van 2023.

Wat gaan we daarvoor doen?

We verzorgen de workshop 'Samen Weerbaar' voor nieuwe medewerkers.

Door het periodiek organiseren van deze workshops vergroten we het risicobewustzijn van nieuwe medewerkers.

Indicator	2026	2027	2028	2029
Aantal voor nieuwe medewerkers georganiseerde workshops 'Samen Weerbaar'	≥8	≥8	≥8	≥8

We betrekken de Brabander als bondgenoot om Brabant weerbaarder te maken

Met Brabant op de Radar (BODR) borduren we voort op de serie Brabant onder de Radar. BODR is een gezamenlijke communicatiestrategie om Brabant weerbaarder te maken. We focussen op twee hoofdthema's: jongeren en het buitengebied, en op een algemeen overkoepelend thema dat zich onder meer richt op bewustzijn vergroten. Dit om de Brabander als actieve bondgenoot te betrekken, omdat criminele praktijken vaak dichterbij spelen dan we denken. Na een eerste piek in najaar 2025 zetten we in op twee communicatiemomenten per jaar. Tot en met voorjaar 2027 besteden we tijdens deze communicatiepieken aandacht aan acties, pilots of aanpakken die in Brabant lopen op de thema's.

Indicator	2026	2027	2028	2029
-----------	------	------	------	------

Aantal georganiseerde piekmomenten communicatie	≥2	≥1
---	----	----

We organiseren bijeenkomsten over de mogelijkheden tot het transformeren of vitaliseren van niet-vitale vakantieparken.

We willen gemeenten beter in staat stellen om niet-vitale vakantieparken te transformeren of te vitaliseren. Hiertoe worden adviesgesprekken gevoerd om een integrale aanpak van vakantieparken te stimuleren. Verder worden periodiek werkateliers en – vraag gestuurde – werktafels georganiseerd voor medewerkers, die vanuit hun werk betrokken zijn bij vakantieparken. De provincie zet hierbij expertise in vanuit Ruimte, Wonen, Vrijtijdseconomie en Veiligheid.

Indicator	2026	2027	2028	2029
Aantal georganiseerde bijeenkomsten over het vitaliseren van vakantieparken	≥6	≥6	≥6	≥6

De Riskfactory Midden- en West-Brabant wordt voortgezet en een Riskfactory in de veiligheidsregio's Brabant-Noord en Brabant-Zuidoost is verkend.

Met een nieuw systeem van inzicht en monitoring van deelnemende scholen en gemeenten in het werkgebied wil de Risk Factory gericht (waar nodig) acquisitie plegen om tot hogere deelname van leerlingen te komen. Nieuw opengestelde scenario's voor senioren zullen ook bijdragen aan hogere bezoekerscijfers.

Indicator	2026	2027	2028	2029
Aantal bezoekers van de Risk Factory		≥7.500		

Samen met de Brabantse RIEC's en de Vereniging van Brabantse Gemeenten stimuleren wij de Brabantse gemeenten om de aanpak van ondermijning als speerpunt op te nemen in haar gemeentelijke veiligheidsbeleid.

We willen dit doen door actieve promotie en acquisitie van de (geactualiseerde) Brabantse norm weerbare overheid, in nauwe samenwerking met de beide RIEC's.

Indicator	2026	2027	2028	2029
Percentage Brabantse gemeenten dat ondermijning in haar gemeentelijke veiligheidsbeleid noemt als speerpunt		≥80%		

We dragen bij aan een veiliger buitengebied

Voor een schoner, groener en veiliger buitengebied werken we samen in het samenwerkingsverband 'Samen Sterk in Brabant' (SSiB). Dit is een netwerk met onder meer de Brabantse terrein behorende organisaties en particuliere grondbezitters, de decentrale overheden, politie en drinkwaterbedrijven. Het richt zich op het vrije veldtoezicht met 'groene boa's' in het buitengebied.

Verbeteren van de ervaren gezondheid van Brabanders

Veel inwoners voelen zich minder gezond dan gemiddeld in Nederland. Een goede gezondheid draagt bij aan welzijn, participatie en lagere zorgkosten.

Indicator:

- De Levensverwachting in Goed Ervaren Gezondheid (LGE) is verhoogd met drie jaar tegen 2030.

Wat gaan we daarvoor doen?

We organiseren jaarlijks een interne en drie externe bijeenkomsten, wat leidt tot nieuwe samenwerkingen en succesvolle gezamenlijke gezondheidsprojecten.

De provincie brengt partijen en initiatieven, die de inzet op positieve gezondheid in Brabant dichterbij kunnen brengen, bij elkaar. Ook in 2026 organiseren wij de dag van de gezondheid.

Indicatoren	2026	2027	2028	2029
Aantal interne bijeenkomsten	1	1	1	1
Aantal externe bijeenkomsten	3	3	3	3

Bijdragen aan de transitie van Zorg naar Positieve Gezondheid

De provincie wil de algemene gezondheid van haar inwoners structureel verbeteren om alle Brabanders gelijke kansen te bieden op een gezond en betekenisvol leven.

Indicator:

- Ieder provinciaal begrotingsprogramma voert in de periode 2024-2027 minstens een project uit dat positieve gezondheid en preventie bevordert.

Wat gaan we daarvoor doen?

We zorgen ervoor dat elk begrotingsprogramma minimaal aan een gezondheidsindicator werkt, wat de aandacht voor gezondheidsdoelstellingen binnen ons provinciale beleid vergroot.

Indicator	2026	2027	2028	2029
Aantal gezondheidsindicatoren per begrotingsprogramma	≥1	≥1	≥1	≥1

Integreren van gezondheid in provinciale programma's en beleid

Door gezondheid in andere programma's mee te wegen, voorkomt de provincie onbedoelde negatieve effecten en benut ze kansen om gezondheidswinst te boeken.

Indicator:

- Provinciale programma's bevorderen de ervaren gezondheid en voorkomen negatieve gezondheidseffecten.

Wat gaan we daarvoor doen?

We werken het Dashboard Gezondheid bij, zodat iedereen de voortgang van gezondheidsdoelstellingen helder en actueel kan volgen.

Het dashboard fungeert als een centraal platform waar de gezondheidsgegevens worden verzameld en gepresenteerd. Het dashboard monitort de voortgang op de gezondheidsdoelstellingen van de provincie. Het maakt voor Provinciale Staten en andere belanghebbenden inzichtelijk hoe provinciale programma's bijdragen aan gezondheid.

Indicator:

- Het [Dashboard Gezondheid](#) up-to-date houden om de actuele voortgang in gezondheidsdoelstellingen van de begrotingsprogramma's te laten zien.

Brede welvaart stevig op de agenda zetten en samen met partners verder betekenis geven

Brede welvaart vraagt een duidelijke agenda en aandacht, specifiek gericht op Brabant. De afgelopen jaren hebben we stappen gezet in kennisdeling, kennisontwikkeling en meedoen met projecten. Als provincie werken we ernaar toe om meer grip te krijgen op het thema brede welvaart, door het de juiste aandacht te geven en op de agenda te blijven zetten.

Gezamenlijk met de regio's kijken we hoe we kennis en de praktijk beter op elkaar laten aansluiten. Samenwerking met de academische werkplaats brede welvaart is hier een onderdeel van. Binnen het Brabants Netwerk Brede Welvaart organiseren we bijeenkomsten met als doel om professionals, organisatie en beleidsmakers niet alleen te inspireren, maar hen ook daadwerkelijk handelingsperspectief te bieden bij het werken aan brede welvaart.

Indicatoren:?

- Er zijn ten minste drie regio's als partner aangesloten bij de Academische Werkplaats.
- Jaarlijks organiseren we één themabijeenkomst besturen op brede welvaart voor Brabantse bestuurders
- Jaarlijks organiseren we vier themabijeenkomsten voor het praktijknetwerk brede welvaart.

Wat gaan we daarvoor doen?

We versterken de regionale kennisinfrastructuur brede welvaart

Door de kennis die in onze provincie aanwezig is (bij diverse kennisinstellingen) op het thema brede welvaart goed aan elkaar te verbinden. En te zorgen voor de juiste kennisontwikkeling en kennisdeling.

Indicator	2026	2027	2028	2029
Aantal regio's als partner aangesloten bij de Academische werkplaats	≥3	≥3	≥3	≥3

Brede welvaart als denk- en doekader integreren in al ons beleid

Het versterken van brede welvaart voor de Brabander is onze leidraad voor onze inspanningen in de verschillende beleidsprogramma's. We zien brede welvaart als een als een samenbindend thema voor al ons beleid. Vanuit die gedachte werken we aan een organisatiebrede aanpak voor het brede welvaarts denken en doen die bestaat uit een gefaseerde opzet en zich richt op de beleidsprogramma's.

Indicatoren:

- Jaarlijks gaan we aan de slag met en leren van onze eigen brede welvaartsaanpak, waarin we de belangrijkste elementen en aandachtspunten definiëren om met brede welvaart aan de slag te gaan in de beleidspraktijk.
- Jaarlijks wordt de Brabantse Monitor Brede Welvaart gebruikt om inzicht in brede welvaart verder te vergroten.

Wat gaan we daarvoor doen?

We vergroten het inzicht in brede welvaart per regio

Dit doen we door de doorontwikkeling van een Brabantse Monitor Brede Welvaart. De monitor is in 2025 opgeleverd en zal ook in 2026 worden gebruikt om inzicht in brede welvaart te vergroten. In overleg met het PON & Telos zal worden gekeken welke aanvullingen er nog benodigd zijn. Daarnaast wordt er in 2026 gewerkt aan de nieuwe monitor die in 2027 zal worden opgeleverd.

Indicator:

- Jaarlijks wordt de Brabantse Monitor Brede Welvaart gebruikt om inzicht in brede welvaart verder te vergroten.

We zetten brede welvaart in als leidraad voor het voeren van het juiste gesprek

Dit doen we door als provincie op allerlei manieren zowel intern als extern in gesprek te zijn en blijven over gewenste effecten van beleid. Een stappenplan brede welvaart is ontwikkeld gezamenlijk met TNO. Met het stappenplan en de Brabantse monitor brede Welvaart als startdocumenten werken we samen met de beleidsprogramma's aan de organisatiebrede aanpak. We vullen de 'toolbox', zodat ieder programma met brede welvaart aan de slag kan.

Indicator:

- We ontwikkelen onze eigen aanpak als het gaat om het inzetten van zinvolle gesprekken met belanghebbenden.

We bepalen streef en drempelwaarden

Op deze manier brengen we prioritering aan in de thema's van brede welvaart, hetgeen we nastreven in termen van doelstellingen en grenzen waar we niet onder willen komen.

We werken aan het in kaart brengen van onze streef- en drempelwaarden op basis van alle wet- en regelgeving, beleidskaders en uitvoeringsagenda's en leveren op basis van dit onderzoek en afstemming met alle betrokken partijen in 2026 een voorstel op.

Indicator:

- Deze bestuursperiode brengen we prioriteit aan in de thema's van brede welvaart. We verduidelijken onze streef- en drempelwaarden.

We vergroten het inzicht in verwachte neveneffecten van beleid

Dit doen we door vooraf in kaart te brengen wat de verwachte gevolgen zijn van beleid en hoe het bijdraagt aan het versterken van brede welvaart voor alle Brabanders.

Op verschillende vlakken zijn hiervoor de eerste stappen gezet. Zoals met de Brabantse Monitor Brede Welvaart, de stakeholdersdialoog en samenwerking met diverse partners omtrent de interventiestrategie. Dit alles helpt bij het verder vergroten van het inzicht in verwachte neveneffecten.

Indicatoren:

- Jaarlijks gaan we aan de slag met en leren van onze eigen brede welvaartsaanpak, waarin we de belangrijkste elementen en aandachtspunten definiëren om met brede welvaart aan de slag te gaan in de beleidspraktijk.
- Deze bestuursperiode ontwikkelen we een afweegkader voor het maken van integrale beleidsafwegingen.
- We ontwikkelen de generatietoets door om toe te kunnen passen in beleidsvoorbereiding en ontwikkeling.

We investeren in concrete brede welvaartsuitdagingen en projecten

We zien een duidelijke trend bij gemeenten, maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen en bedrijven om toekomstig handelen te plaatsen in de context van brede welvaart. Het zoeken naar het juiste evenwicht tussen economische, sociale en ecologische waarden is ingewikkeld. Toch zien we steeds meer initiatieven die het denken vanuit of inzicht in brede welvaart vergroten. Als provincie maken we pas echt het verschil in de ontwikkeling van brede welvaart als we denken weten om te zetten in doen. Dit doen we door goede voorbeelden binnen provinciaal beleid te ondersteunen. Maar ook door te investeren in lokale en regionale projecten die vanuit breed perspectief zijn opgezet en uitgedacht.

Indicatoren:

- In 2025 verkennen we of de tweede ronde BOF ondergebracht kan worden bij de BOM (indien verkenning succesvol krijgt dit vervolg in 2026 (oprichting) en 2027 (uitvoering)).
- Jaarlijks werkt team brede welvaart in drie cross-over projecten mee in het leren toepassen van brede welvaart in de beleidspraktijk.
- Regio Deals: Iedere regio heeft een Regio Deal die bijdraagt aan de brede welvaart in de regio (vierde, vijfde of zesde tranche).
- We investeren in tenminste 5 innovatieve projecten die positieve impact willen maken op brede welvaart.

Wat gaan we daarvoor doen?

We definiëren cross-over projecten

Dit doen we door samen te werken met programma's aan het leren toepassen van brede welvaart in de beleidspraktijk. Eén van de stappen om brede welvaart een plek te geven in de provinciale organisatie is om binnen een aantal programma's en concrete projecten brede welvaart in te zetten voor beleidsvoorbereiding, ontwikkeling, monitoring of evaluatie.

Indicator:

- Team brede welvaart werkt in drie cross-over projecten mee in het leren toepassen van brede welvaart in de beleidspraktijk.

We zetten onze kennis, expertise en ons netwerk in om regio's te sterken in hun aanvraag bij het Rijk – als het gaat om regiodeals

Zo komen we tot een integrale stimulering van brede welvaart die aansluit bij de provinciale ambities. Inmiddels heeft iedere regio een deal lopen. Deze zitten allemaal in een verschillende fase en vragen dus ieder een andere inzet vanuit de provincie.

Indicator:

- Elke regio heeft een Regio Deal die bijdraagt aan de brede welvaart in de regio.

We verkennen een tweede ronde van het Brabant Outcomes Fund

Het Brabants Outcomes Fund (BOF) is gericht op het ondersteunen van initiatieven die werken aan brede welvaart. Het BOF stimuleert samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid binnen en tussen overheidsorganisaties en tussen publieke en private partijen. In het bestuursakkoord is aangegeven dat het de wens is om het BOF onder te brengen bij de BOM. Op basis van aanvullend marktonderzoek zullen vervolgstappen worden voorgelegd om tot een voorstel voor uitvoering te komen.

Indicator:

- In 2025 verkennen we of de tweede ronde BOF ondergebracht kan worden bij de BOM (indien verkenning succesvol krijgt dit vervolg in 2026 (oprichting) en 2027 (uitvoering)).

We investeren in regionale projecten met brede samenhang

We investeren de komende jaren in het ondersteunen van tenminste 5 innovatieve bedrijven en projecten die een positief effect hebben op zowel sociale, economische als ecologische dimensies van brede welvaart.

Indicator	2024-2027
Aantal ondersteunde innovatieve bedrijven en projecten	≥5

Beleidsnota's en uitvoeringsagenda's

- [Beleidskader Toekomstbestendig bestuur](#)
- [Beleidskader gezondheid 2021 – 2030](#)
- [Uitvoeringsagenda Toekomstbestendig bestuur](#)
- [Uitvoeringsagenda Gezondheid](#)
- [Uitvoeringsagenda Brede welvaart](#)
- [\(Rijks\) Beleidskader gemeentelijk herindeling 2018](#)
- [Beleidsregel Wet Bibob Noord-Brabant 2018 \(Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur\)](#)
- [Beleidskader ontheffing verboden handelingen 2018](#)
- [Beleidsregel gemeenschappelijk financieel toezichtkader gemeenten en GR-en](#)
- [Verordening systematische toezichtinformatie Noord-Brabant](#)
- Algemeen (Rijks) beleidskader indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing en schorsing/vernietiging.

Inzet verbonden partijen

Voor het realiseren van de doelstellingen uit dit begrotingsprogramma worden onderstaande verbonden partijen ingezet:

- Interprovinciaal Overleg (IPO)
- INPA Huis van de Nederlandse Provincies
- Zuidelijke Rekenkamer

Nadere informatie over verbonden partijen staat in de paragraaf Verbonden partijen.

Ontwikkelingen en onzekerheden

Huisvesting vergunninghouders

- De landelijke beleidskoers is onzeker door de val van het kabinet. Het is onduidelijk of de voorgenomen wetswijziging (o.a. verbod op voorrang en aanpassing Huisvestingswet 2014) worden doorgevoerd.
- De contourennota over de intrekking van de Spreidingswet zorgt voor extra onduidelijkheid over de toekomstige landelijke regie.
- De taakstelling voor de tweede helft van 2025 is vastgesteld, maar uitvoering vindt plaats in een instabiel beleidsklimaat.

Financieel toezicht

- Voor de jaren 2026 en verder presenteert een groot deel van de Brabantse gemeenten in de meerjarenbegroting 2025 tekorten. Oorzaak hiervan is de daling van het gemeentefonds vanaf 2026, het ravijnjaar, vanwege de herijking van het gemeentefonds. Met de Voorjaarsnota en meicirculaire gemeentefonds is het ravijnjaar deels gecompenseerd. Daarnaast blijft er onzekerheid over de financiering van jeugdzorg. Dit kan invloed hebben op de uitvoering en intensiteit van financieel toezicht op de begroting 2026.

Informatie- en archiefbeheer

- Het voorstel voor de nieuwe Archiefwet is begin dit jaar met algemene stemmen aangenomen door de Tweede Kamer. In de Eerste Kamer moet de parlementaire behandeling echter nog plaatsvinden. Mogelijk wordt het wetsvoorstel door de Eerste Kamer controversieel verklaard na de val van het kabinet. In dat geval zijn er mogelijk inhoudelijke gevolgen zijn voor themaonderzoeken en –bijeenkomsten in 2026 en verder.

Wat mag het kosten?

1. Bestuur en veiligheid

Bedragen x € 1.000		Realisatie	Begroting 2025	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
		2024	na wijz.	2026	2027	2028	2029
<u>Lasten</u>							
	Programmalasten	20.166 N	19.342 N	18.813 N	16.891 N	11.456 N	11.456 N
	Toerekening organisatiekosten	8.515 N	9.140 N	6.598 N	6.598 N	6.048 N	6.048 N
Totaal Lasten		28.681 N	28.482 N	25.411 N	23.490 N	17.503 N	17.503 N
<u>Baten</u>							
	Programmabaten	233 V	85 V	42 V	58 V	2 V	2 V
	Bijdrage in toerekening org. kosten	285 V	0	0	0	0	0
Totaal Baten		518 V	85 V	42 V	58 V	2 V	2 V
Saldo van baten en lasten		28.163 N	28.397 N	25.369 N	23.432 N	17.501 N	17.501 N
<u>Reservemutaties</u>							
	Storting in reserves	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat incl. reservemutaties		28.163 N	28.397 N	25.369 N	23.432 N	17.501 N	17.501 N

Financiële toelichting

Lasten

De raming van de programmalasten voor 2026 ten opzichte van 2025 is € 0,53 mln. lager. Dit wordt door de volgende verschillen verklaard.

Er is in 2024 € 1,95 mln. van het Rijk ontvangen om de provinciale regietafels (PRT's) te versterken in onder meer hun nieuwe taak, ten aanzien van de verdeling van de opvangplekken in het kader van de Spreidingswet. Deze middelen zijn in 2025 besteed, hierdoor is de raming in 2026 € 1,95 mln. lager. Daarentegen is het resterende budget voor het realiseren van het Agro & Food Cluster Nieuw Prinsenland van € 1,58 mln. overgeheveld naar 2026. Daardoor is de raming in 2026 € 1,47 mln. hoger dan in 2025.

Baten

Bij de baten zijn geen significante verschillen tussen de raming voor 2026 en de raming voor 2025.